

ЗМІСТ

Вступ	4
РОЗДІЛ 1	
Пояснювальна записка	6
Завдання і зміст формування основ англомовної комунікативно-мовленнєвої компетенції	16
<i>Четвертий рік життя</i>	16
<i>П'ятий рік життя</i>	18
<i>Шостий рік життя</i>	20
РОЗДІЛ 2	
Методичні рекомендації	23
Принципи навчання	23
Забезпечення умов “чарівної казки”	23
Ігрові методи – основа навчання	27
Специфіка навчання зразків мовлення (“мовні кубики” – засоби вираження)	32
Навчання аудіювання та говоріння	34
Метод повної фізичної реакції	35
Формування елементарної соціокультурної компетенції	37
Заняття – основна форма навчання в умовах гурткової роботи	38
Мовне портфоліо як форма узагальнення досягнень дітей	42
Індивідуальне навчання	43
Література	45

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчання іноземної мови – не обов'язковий, але бажаний компонент дошкільної освіти. Воно є важливим засобом гармонійного розвитку особистості, формування її життєвої компетенції. Правильно побудований із дидактичного та лінгвістичного аспектів процес навчання сприяє реалізації змісту всіх освітніх ліній Базового компонента дошкільної освіти, збагачує різні сфери життєдіяльності дітей і має самостійне освітнє значення. Діти, які у дошкільному віці залучаються до вивчення іноземної мови, за умови, що це навчання організовували методично правильно, успішніше навчаються у школі, ліпше засвоюють курс будь-якої іноземної мови. Актуальність раннього навчання іноземних мов зумовлена нагальною потребою підготовки молодого покоління до розбудови нового українського суспільства та держави, що впевнено рухається шляхом інтеграції в європейський і світовий культурний, політичний та економічний простір.

Дошкільне навчання іноземної мови впродовж останніх років утратило експериментальний неунормований характер у зв'язку із появою в освітньому просторі України державного освітнього стандарту – Базового компонента дошкільної освіти (остання редакція 2012 року). Пропонована освітня програма та методичні рекомендації до неї розроблені для навчання дітей дошкільного віку англійської мови відповідно до вимог освітньої лінії “Іноземна мова” варіативної частини Базового компонента дошкільної освіти. Програма враховує зміст навчання дітей англійської мови з першого класу загальноосвітньої школи, забезпечує наступність, неперервність між дошкільною та унормованою шкільною ланками англійської освіти. Вона є першою складовою цілісного навчально-методичного комплексу “Англійська мова для дітей дошкільного віку”. Багаторічний досвід її впровадження в освітню роботу дошкільних навчальних закладів, а також у практику родинного виховання та гувернерства засвідчив високу ефективність, результативність розробленої автором системи раннього навчання англійської мови з дошкільних років.

Розвиток психічних і фізіологічних процесів більшості дітей старшого дошкільного віку сягає рівня, який створює передумови

для забезпечення системності їх іншомовного навчання. Педагогічна теорія довела, освітянська практика підтвердила, що *діти цієї вікової категорії можуть успішно оволодівати англійською мовою, не втрачаючи інтересу до неї*. Це пояснюється тим, що у дошкільному віці кожна дитина “є спеціалістом засвоєння будь-якої іноземної мови” (Е. Пулгрем), а правильно організовані освітні впливи сприяють пришвидшеному становленню важливих психічних процесів, формуванню нових психічних якостей особистості.

Програма призначена, насамперед, для гурткової роботи з дітьми дошкільного віку, що дозволить педагогам і батькам розпочати введення малят у світ англійської мови з більш ранніх вікових періодів. Завдання та зміст кожного року навчання узгоджені між собою, враховують підготовчий (пропедевтичний) характер навчання і вікові відмінності в мовленнєвому розвитку дітей дошкільного віку, мають рекомендаційну спрямованість, а тому можуть варіюватися. Програмові вимоги викладено у таблиці за стандартизованою формою, що полегшить педагогові користування документом, забезпечить прозорість визначення ліній наступності й наскрізності під час навчання англійської мови у різних ланках системи освіти. Програма може бути реалізована також в умовах функціонування груп і центрів раннього розвитку дітей, індивідуального освітнього впливу на дитину в сім'ї тощо.

➤ **Головними принципами програми є:**

- відповідність завданням розвитку, виховання та навчання дітей дошкільного віку, насамперед збереження їх фізичного та психічного здоров'я, послідовної гуманізації, демократизації та гуманітаризації освітнього процесу;
- відповідність навчального матеріалу рівню анатомо-фізіологічного, психічного й інтелектуального розвитку дітей;
- врахування рівня знання рідної мови та мовленнєвого розвитку дітей;
- врахування пропедевтичного, підготовчого характеру вивчення іноземної мови у дошкільному навчальному закладі;
- забезпечення ігрового характеру навчальної діяльності дітей під час навчання;
- науковість;
- доступність;

- комунікативна спрямованість;
- особистісна орієнтація;
- взаємопов'язане (інтегроване) навчання видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння) і мовної підготовки (фонетика, лексика, граматики);
- інтеграція змісту і технології навчання.

Мета навчання англійської мови – сприяння повноцінному та своєчасному розвитку дитини, збагаченню її інтелектуальної, вольової, емоційної, моральної та соціальної сфер у процесі оволодіння основами іноземного спілкування.

Раннє навчання англійської мови – це не вузькоспрямована підготовка до іноземного спілкування, не муштра методами імітації дітей, які через свій віковий розвиток ще не підготовлені до довільного запам'ятовування незрозумілих слів, фраз, кліше. Навчання дошкільників англійської мови – це передусім система певним чином організованої педагогом цільової **ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**, що сприяє розвитку та вихованню дитини, реалізації нею у процесі такої діяльності нагромадженого досвіду і сформованих якостей для засвоєння мінімізованого обсягу англомовних знань і вмінь. Тобто мета дошкільного навчання передбачає реалізацію **освітніх (виховних, розвивальних, навчальних) і практичних цілей**.

Освітні цілі, порівняно з практичною ціллю, навчання дошкільників набувають пріоритетного значення, а не навпаки. Процес навчання англійської мови має бути засобом соціалізації дитини, допомагати розкрити її особистий потенціал із урахуванням індивідуальних особливостей.

Практична ціль навчання дошкільників англійської мови – це формування елементарної англомовної **комунікативно-мовленнєвої компетенції** (відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти).

Комунікативно-мовленнєва компетенція особистості ґрунтується на мовній (лінгвістичній), мовленнєвій, соціокультурній компетенціях. *Мовна (лінгвістична)* компетенція дошкільника поєднує в собі фонетичну, лексичну та граматичну компетенції. *Мовленнєва* компетенція інтегрує компетенції в аудіюванні та говорінні, є вмінням адекватно і доречно користуватися мовою у конкретних ситуаціях спілкування (за певними темами), відображає рівень сформованості основних мовленнєвих функцій